

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălăcitate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oserii garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefranate nu se primesc. — Manuscrisele nu se retrămit.

N^o: 162

Sâmbătă, 25 Iulie (6 August).

1887.

BrașovŪ, 24 Iulie 1887.

Ōre cum se potrivisece purtarea aceloră dintre noi, cari dându-și aerul de ōmeni curajoși și politici multŷ prevădători, ne spunŷ mereu cā Romānii n'au a se teme de maghiarisare, cā n'au decātŷ sē rabde și sē privescā la nebuliile unguresci cu mānile încrucișate, cāci și așā tōte se vorŷ rezolva în favōrea lorŷ, — cum se potrivisece, ŷicemŷ, optimismulŷ acostora cu furia ce cuprinde foile unguresci, de cāte-ori vre-unulŷ dintre ŷiarele nōstre muștrā pe cāte unŷ invēțatorŷ dela șcōlele nōstre populare, din cauzā cā se face, cu voiā fārā voiā, unēltā a tendinșelorŷ de maghiarisare?

Adeseori ne-amŷ gāndittŷ asupra acestei întrebārī. Nu puteamŷ nicidecum înșelege, de ce se svērolescŷ așā de multŷ campionii maghiarisārī, pentru ca sē dobāndescā cāte unŷ succēsŷ cātŷ de micŷ icī și colo în șcōlele nōstre, decā adevērŷ ar fi, cā Romānulŷ nu are a se teme de maghiarisare?

Mai alesŷ decā facemŷ asemēnare și cu alte popōre din monarchiā, și decā avemŷ în vedere de pildā cele ce se petrecŷ în Boemia, fārā îndoiēlā cea mai înaintatā țērā din tōtā împērāția, atuncī ni se pare cu totulŷ ciudatā, ca sē nu ŷicemŷ ridiculā, părerea aceloră cari ne totŷ ŷicŷ: fiți liniștitŷ și nu vē temeți nașionalitatea.

Germanii din Boemia, cari trāescŷ sub ō dinastiā germanā și sub unŷ guvernŷ, care tōte le conduce în limba germanā, și afarā de acēsta mai suntŷ vecinŷ cu marele imperiu germanŷ, se temŷ de celisare și noi Romānii sē nu ne tememŷ de uneltirile de maghiarisare, sē nu ne vedemŷ ameninșatā prin ele esistența nōstrā nașionalā, noi cari suntemŷ despoiați de tōte drepturile politice, de cari se hucurā ađī Germanii din Boemia, și n'avemŷ nicī unŷ ajutorŷ din nicī ō parte?

Trebuie sē combatemŷ metoda acēsta fatalā de a amēți pe ōmenŷ cu vorba și de a-i face sē desprețuiascā puterea adversarului, ori cātŷ de slabŷ și de neputinciosŷ ar fi elŷ în realitate.

A le ŷice Romānilorŷ: nu vē temeți, nu vē luptați, stați și așteptați pānā ce va vedē adversarulŷ însuși cā nu pōte isbuti nimicŷ, — înșemnā a voi sē faci pe Romānŷ și mai nepāsătorŷ, și mai indolentŷ, sē-lŷ faci sē se încovōiā și mai multŷ înaintea dușmanilorŷ sēi, decātŷ din nenorocire se întēmplā acēsta ađī în mēsurā nu neînsemnatā.

Nu de multŷ fōia guvernamentalā din Clușiu se supērāse focŷ în contra nōstrā, pentru cā combatuserāmŷ purtarea unŷ invēțatorŷ romānŷ din Sēlagiu, și atrāseserāmŷ atenșionea ordinarierelorŷ nōstre asupra pericolului de maghiarisare de acolo. Fōia ungurescā e mai sincerā decātŷ aceia dintre noi despre cari amŷ amintittŷ, și nu negā esistența pericolului; dēr ne ŷice cā acestŷ pericolŷ nu ne pōte privi, deōrece Sēlagiulŷ a fostŷ — pōte pe cānd umbra Dumneșeu cu Sf. Petru pe pāmēntŷ și făcēu minunŷ — ungurescŷ și noi ne-amŷ vērītŷ acolo ca „vermele în cāșulia melcului.“

Fōia ungurescā ne-a rēmasŷ — și credemŷ cā ne va rēmānē în veci — datōre cu dovedile despre acēstā afirmare, noi însē suntemŷ în posișione a aduce dovedī, cā vermele care a intrātŷ în cāșulia melcului a fostŷ Ungurulŷ și Sēcuiulŷ.

Și nu trebuie sē mergemŷ departe. Numai aci, în apropierea nōstrā, în Sēcuiime sē ne oprimŷ.

Incā la începutulŷ acestui seculŷ, mai în tōte comunele din Sēcuiime au fostŷ și multŷ Romānŷ, cari aparțineau uneia din cele douē confesiuni romānesce. Astāđī însē numai numele comunelorŷ și numele familielorŷ din comune aratā cā ele au fostŷ în cea mai mare parte romānesce. Astfelŷ de comune au fostŷ Chilenii (Kilyen), Șimbreașā (Szemeria), Ilienŷ (Illyefalva) ș. a.

În acele comune gāsesci familii, care ađī nu mai suntŷ romāne nicī măcarŷ dupā confesiune, cu urmātōrele nume: Albu, din care familiā e ađī unŷ avocatŷ ungurescŷ reformatŷ în Seps-St. Georgy; Algya (Aldea); Szilveszter (Sēlvēstru); Vāncsa (Vancea sēu Oancea); Vārza (Varzā) Daraghics (Drāghici); Csobotār (Ciobotarŷ); Balla (Balea); Ilyés (Ilieșŷ); Kostyān (Costianu); Lunguj (Lungu) și Korbuș (Corbu) ș. a.

În comuna Gidofalva, nu departe de Tușnadŷ, a fostŷ înainte cu vre-ō douē decenii propopiatŷ greco-catolicŷ cu bisericā. Ađī toți locuitorii acestei comune suntŷ reformați. Totŷ astfelŷ s'a întēmplātŷ în Chezi-Oșorheiu, unde e ō frumoșā bisericā greco-orientalā, dēr a rēmasŷ fārā credincioși.

Ca și în Huniādōra, gāsesci și aci în Sēcuiime multŷime de biserici unguresci în stilŷ orientālŷ și cu zugrāveli romānesce. Acēsta ne-ō spune chiar și înaintemergătorulŷ Sēcuiilorŷ, Bek-sics Gustav, care chiar s'a fālittŷ cu aceea, cā mare parte dintre Sēcui au fostŷ odiniorā Romānŷ.

Pe tōtā linia, începēndŷ dela punctulŷ nordicŷ celŷ mai extremŷ alŷ comitatului Ciucŷ și traversāndŷ partea osticā a comitatului Mureș-Turda, apoi întregŷ comitatulŷ Odērheiu și Treiscaune — afarā de comunele Buzēu, Poiana sārātā și Breșcu, unde elementulŷ romānŷ e compactŷ — pe tōtā linia acēsta poporulŷ romānŷ și-a perdūtŷ religia și cu ea succesivŷ și nașionalitatea.

Cum procedŷ Ungurii cu maghiarisarea și în ŷiua de ađī, ne dovedesce starea lucrurilorŷ în comuna Vālcele, cunoscutā sub numele de bāile „Elōpatak“. Acēstā comunā este romānescā, precum s'a putūtŷ și se pōte convinge orice ōșpe la acele bāi. Are și mare bisericā romānescā acēstā comunā. Dēr cum stāmŷ cu șcōlā? Au făcutŷ ce au făcutŷ Ungurii, de s'a înfiinșatŷ acolo șcōlā ungurescā. Și fiindŷ cā e comunā romānescā, au pusŷ invēțatorŷ pe unŷ Romānŷ, dēr l'au obligātŷ totodātā sē se facā membru alŷ Kulturregyletului. Caracteristicŷ mai este pentru acēstā comunā romānescā cu șcōlā ungurescā, cā are senatŷ școlarŷ cu președinte jidovescŷ.

Ētā dēr în realitate istoria cu vermele în cāșulia melcului.

Dupā tōte acestea, nu scimŷ care din cele douē afirmārī atinse mai susŷ este mai neadevērātā: aceea cā Ungurii ar fi ađī ameninșatŷ de maghiarisare, ori aceea cā Romānii n'arŷ avē a se teme de maghiarisare.

Croașii și Rusia.

În „Novoje Vremja“ a aparūtŷ unŷ articol subscrisŷ de Ivo Rajcevicŷ, care a amārītŷ cumplitŷ foile unguresce. În acelŷ articolŷ se ŷice:

Pe cānd în cafenelele și în alte cercuri mai intime din Agramŷ toți se ocupā cu cestiunea ardentā, cā ōre eventualŷ Bulgarii avē-vorŷ obrāznicia sē pornescā contra Rusiei, pe cānd în Agramŷ tōtā lumea invēțā rusesece și damele din Agram se interesēzā viu de literatura rusescā, în sfānta Rusiā nu se scie nimicŷ, ori totŷ atātŷ de multŷ ca nimicŷ, despre înrudita Croașia, pe care cultura rusā a cuceritŷ ō moralicesce atātŷ de complectŷ, încātŷ d. L., unŷ profesorŷ rusŷ, a declaratŷ, cā în Agramŷ se simte ca acasā. În adevērŷ, Croașiei atātŷ de apāsate de Unguri nu i-a rēmasŷ nimicŷ altceva, de cātŷ sē se îndrepte cu simpatiile sale spre Nordŷ, dupā ce a vēđutŷ cum Serbia a fostŷ forșatŷ a intra în cerculŷ de prosciere alŷ Austro-Ungariei. Nu-i vorbā, nu e poporŷ mai lealŷ decātŷ Croașii, dēr cine stricā, decā ei simtŷ ō nēvincibilā neîncredere contra Polonilorŷ și Ungurilorŷ, contra personalitāțilorŷ de pānura lui Tisza și Kalnoky, cari suntŷ inimicii naturali ai slavismului și cari în alianșā cu Jidovii din Viena ducŷ la peire Croa-

șia materialicesce și moralicesce. Nu de gēba bunulŷ Starcevicŷ, conducētorulŷ opoșișionei antimaghiare, declarā cā Croașii preferŷ jugului ungurescŷ unirea cu Rusia. Veđī bine, cā acēstā mișcare politicā și spiritualā e cu totulŷ necunoscutā în Rusia, cāci în Croașia nu se aflā nicī ō unicā agenșā politicā rusescā, nicī măcarŷ unŷ simplu consulatŷ!

SCRIRILE ŷILEI.

Se vorbesce cā ministrulŷ ungurescŷ de finanșe va reduce personalulŷ ce aparține resortului finanșelorŷ pentru ca sē facā economiā. Celorŷ rēmasi în funcșione li se va estinde cerculŷ de activitate. Se ŷice cā toți funcșionarii financiari, cari au servitŷ 30 de ani, se vorŷ pensiona. — Vorbā sē fiā de economiā! Nu ne spunŷ foile unguresce, cā se pensionēzā unii, cum a fostŷ și la poștā și telegrafŷ, ca sē-i înlocuiascā cu alșii, și mai slugarnici și mai șovinisti.

—x—

Societatea de sciinșe literare și arte din Londra, intitulatā: „Society of Science, Letters and Arts of London“, a trimisŷ domnului cāpitanŷ Constantinŷ M. Moroiu din armata romānā, membru de onōre și corespondentŷ alŷ societāții, ō copie dupā ō hartā a Africei lucratā în Parisŷ la 1692 de Hubert Jaillot și S. Sanson, geografŷ ai regelui Ludovic XIV, dedicatā Delphinului. Acēstā hartā, unicā în felulŷ ei, a fostŷ descoperitā la Capetown și s'a depusŷ în museulŷ din acelŷ orașŷ (Capulŷ Bunei-Speranșe în Africa de sudŷ). Ea s'a copiatŷ prin photo-gravurā de d. E. Alb. Sturman, secretarulŷ societāții, și s'a trimisŷ cāte ō copie tuturorŷ membrilorŷ societāții. Harta e reproducā în miniaturā, încātŷ unele scripte abia se potŷ descifra cu lupa. „Unirei“ i se asigurā cā d. Moroiu are intenșia de a ō dārui Academiei romāne.

—x—

În Clușiu s'a formatŷ ō societate de acșii cu școlulŷ de a face asociașionei măcelarilorŷ de acolo concurenșā, tāindŷ vite și vēndēndŷ publicului carne cu preșurŷ mai micŷ.

—x—

Tribunalulŷ din Sibiu a condamnatŷ pe contabilulŷ universitāții sāsescŷ G. R. la 1 ŷi închisōre pentru delictulŷ de duelŷ cu unŷ sublocotenentŷ de husari. Procurorulŷ, care a propusŷ 14 ŷile închisōre, precum și condamnatulŷ au apelātŷ. Subloc. K. P. stā sub procedura autoritāții militare competente.

—x—

La Tușnadŷ unŷ ciobanŷ a gāsittŷ la 30 Iulie n. într'ō scorburā de bradŷ cadavrulŷ unŷ copilŷ de 9 luni. Bānitā de acēstā crimā e ō servitōre din Ciuc-St. Simon, care deunāșile plecāse din Brașovŷ cu unŷ copilŷ acasā prin Bicsadŷ și de atuncī a dispārūtŷ.

—x—

Dupā ō statisticā compusā la inișiativa ministrului ungurescŷ de comunicașia, în țērile corōnei ungare au aparūtŷ în 1886 cu totulŷ 739 ŷiare și scrieri periodice, cu 33 mai multŷ ca în 1885. Dintre acestea 95 au fost de cuprinsŷ politicŷ, 227 consacrate intereselorŷ locale, 52 beletristice, 339 foi de specialitate și 26 umoristice. În limba ungurescā au aparūtŷ 513, în cea germanā 126 în cea croatā 35, în cea sērbescā 21, în cea romānā 18, în cea slovacā 10 ș. a. Cu poșta s'au trimisŷ 52,894,320 esemplare, cu 2,949,299 mai multŷ ca în 1885. Dintre acestea au fostŷ 37,911,036 esemplare de cuprinsŷ politicŷ, 2,865,441 servindŷ intereselorŷ locale, 2,205,699 beletristice, 9,539,877 de specialitate și 372,287 umoristice. S'au trimisŷ esemplare aparute în limba ungurescā 33,712,166, în limba germanā 15,598,184, în limba croatā 1,304,494, în limba sērbescā 1,048,489, în limba romānā 698,685, în cea slovacā 237,004 ș. a.

—x—

Franc-masoneria romānā a acordātŷ d-lui Bergner, ca recompensā pentru scrierile lui asupra Romānilorŷ, decorașionea masonicā „Șteua de meritŷ“. Acēsta și ca rēpsunșŷ la criticile Ovreilorŷ.

Unu actü de sëlbatăciä ungurëscă.

Din valea Olpretului, Iulie 1887.

Onor. d-le Redactorü! Nu potü sê nu vë relatezû despre o faptă întâmplată în 26 Iulie a. c., ce se comise din partea unui individü dintre „civilisatorii Orientului“, precum se numescü ei. Individulü amintitü e d-lü *Farkas Lajos* purtătorul de economiä alü domeniului de Suia (Szinye) a d-lui Korbuly Bogdan, ce se află ca locuința în Clușiu. Farkas L. și-a arătat arama de „omü civilisatü“ față c'unü pruncü de 12 ani, pe care surprindându-l în țerina domnescă l'a legatü de calulü înfocatü, pe care călărea, c'unü căpëstru și punându-l a drumări o cale de o öră, silea pe calü sê grăbëscă, cu sbiciulü, cu care lovea mereu și pe copilü. Așa ilü duse până la curte, unde ilü legă de unü stêlpü dându-lü pe voia cânilorü, cari au și rănitü de unü mușcătură de câne, precum și frica de care era cuprinsü bietulü pruncü ilü făcea sê plângă și sê sbiere câtü numai putea. La vaietele lui voidü copii lui Lajos a merge la dënsulü, Dömnă, mama lorü, îi opri dîcëndü: „Lăsați lü că nu-i bunü decâtü sê-lü mânca cänii“. După ce ținü pe bietulü copilü de țeranü așa legatü de stêlpü câtva timpü, l'a datü judelui (antistelui) comunalü, care l'a mai băgatü în arestü, după voia d lui, încă 24 de öre, și apoi l'a pusü în libertate.

La vederea acestei sëlbatăcii unele din econömele nöstre ce se aflau în comună și fuseseră martore ale torturei pruncului se umplură de mähnire și plängeau cu suspinü.

Nu voiescü prin descrierea acestei fapte a părtini, nici voiu a escusa furtulü ce a voitü a-lü duce în deplinire copilulü, fiindü sfătuitü de alü camaradü cu cari se afla împreună la pășunatulü vitelorü și cari ilü mânau sê le aducă paie, ca sê împletëscă pälării. Nu știu nici în ce măsură s'ar fi comisü daună prin acestü prunc, më aflu țermuritü la atăta, că în 28 Iulie veni de față tatälü pruncului și întrebă pe memoratulü domnü, că ce daună s'a cășunatü prin copilulü sêu, de l'a maltratatu în acestü modü, și sê i o rëspătëscă, ori sê-o constate prin judele comunalü? La care întrebare d-lü economü invoidu-se merseră la holdă. Aici vëdură numai loculü unde se ascunsese copilulü, și după ce la copiü încă nu s'au aflatü decâtü puține paie, dechiararä sentința sê plătëscă 10 cr. daună și 25 cr. la păzitorulü țerinei (haiteu, gornicü).

Sunt de părere, că în acëstü vëcü, în care ne aflămü, deja nu mai predomnesce tortura și sbiciulü, ca în cele trecute, căci altfelü n'ar mai putë fi vorbă de cultură, sciință ori civilizare.

Mi iau voia, d-le Redactorü, a vë ruga ca fapta descrisă sê binevoï și o împärtăși publicului, prin prețiosulü Dv. țiarü, dörä va face ceva efectü salutarü asupra mai multorü individü, ce încă și mai batü jocü de națiunea nöstră.

Unü economü.

Făgărașü, în 2 Augustü n. 1887.

Domnule Redactorü! Statutele reuniunii române de diletanți din Făgărașü „Progresulü“ s'au aprobatü din partea ministerului ung. de interne, în urma căreia inteligența română de aici s'a întrunită în 23 Iuliu c. la ședința de constituire, cu care ocaziune s'a alesü pentru conducerea ședinței de președinte *ad hoc* rever. d nü Alexandru Micu, vicarü gr. cat., ér de notarü d-lü Ioanü Dejenariu, comptabilulü institutului de creditü „Furnica“.

Procedëndu-se la constituirea definitivă, s'au alesü cu unanimitate pe durata de trei ani:

FOILETONU.

(20)

Misterele Venetiei.

de Edouard Didier, traducere de Ioanü S. Spartali.

VI.

Unde vedemü ér pe Pietro.

— Ai împlinitü ordinele mele? și ai pusü botniță acelu leu fără ghiare, pe care-lü chiamă Ricardo? întrebă podestatulü pe confidentulü sêu.

— Am făcutü și mai bine, Escelență, l'am îmbätatü! rëspundü lü.

— Bine ai făcutü. Pe de altă parte și eu am lucrätü așa de bine, încätü avemü destulä vreme, celü puținü cincî spre-șce zile.

— Atuncü, ne mai putemü gândi.

— Da. După negodirea lui Felice Badoer în fiera Adriaticei dau o serbare în onörea lorü pe domeniulü meu Isola-Bella.

— Unde putemü pregăti multe minuni logodnicilorü stăpâne.

Martinengo zimbi cu unü zimbetü plinü de rëutate. În momentulü acesta o gondolă trecea pe lângă a podestatulü și Martinengo se întörse destulü de iure pentru ca să vadă figura veselă a lui Felice Badoer. Tinërulü patricianü îi trimetea cu mâna salutări.

— Cum te iubesc! dîse sergentulü Bartolomeo.

— Da, și mi-se pare că l'am căștigatü. Este o inimă bună! rëspundë podestatulü, ridicändü unü umëru.

— Așa este!

— Tinerii aceștia suntü nesocotiți! dîse Martinengo.

Președinte d-nulü Ioanü Turcu; vice-preș. d-lü Dr. Andreiu Micu; secretarü d-lü Stefanü Neșă; cassarü d-lü Gregoriu Negrea; controlorü d-lü Ioanü Cîntea; de conducători la escercitarea pieselorü d-na Elisa P. Popü.

De membrii în comitetü: D-na Zinca Romanü; d-na Elisa P. Popü; d-na Lucreția Micu; d-na Maria Danü; d-na Sora Turcu; d-na Maria Cipu; rever. d-nü Alexandru Micu; d-lü Dr. Stefanü Popü; d-lü Iuliu Danü; d-lü Ilariu Duvlea; d-lü Dr. Nicolau Motocü și d-lü Ionü Dejenariu.

Avëndü societatea acësta conformü statutelorü a cultiva totdeodată și musica vocală și instrumentală, și dändu-i-se unü largü terenü pentru desvoltarea vieții nöstre sociale și nutrirea spiritului de asociare, îi dorimü viettä îndelungată și rezultatele cele mai satisfăcëtoare întru ajungerea nobilului sêu scopü.

Unü participantü.

Agricultura în Germania.

O excursiune agricolă făcută la Rosaliu 1884 în provincia Sacsonia. (Urmare.)

Clădirile moșiei formau două curți despărțite una de alta printr'o uliță; cea dinainte forma unü patralaterü în a cărui dreptă se afla locuința proprietarului, förte elegantă, ca unü micü palatü, ér dinaintea ei se afla grajdulü de cai; laturea din față o forma unü grajdü de boi, ér aripa stângă și cea din fundü se compunëu din clădirile fabriciei.

În a doua curte, care se afla peste uliță și era și ceva mai mică, se aflau locuințele cătorva funcționari și îngrijitorü ai moșiei și fabriciei, apoi érași grajdulü de boi și oi, șura și unelte agricole, parte sub unü șopronü și parte sub cerulü liberü. Spre dreapta dela curtea a doua pe o colină se afla casa lucrătorilor cu țiuă (șilerilorü), care era ca o casarmă cu 3 etage și avea încăperi pentru 40 de familii. Fiecare familiä avea câte 2 odăi de locuitü, 1 cămară, 1 bucătăria, pivniță și poiatü pentru o capră și câteva găse. Pentru înlăturarea oricărei certe și dispute (din cauza curățeniei) fiecare familiä își avea intrarea ei deosebită, ér treptele se curățeau după o ordine dată de inspectorulü moșiei, care totodată era și polițaiulü și judecătorulü lorü. Pentru ca la unü casü de incendiu într'o parte a clădirei, foculü sê nu se potă întinde și în cealaltă parte, totü câte 4 familii își aveau treptele lorü proprii și er u despărțite de celelalte printr'unü zidü grosü și tare, care ajungea până în vërfulü acoperișului casei, separändü astfel pivnița, coridöre, odăi și podü. Cu unü cuvëntü, locuința lucrătorilorü îi făcea o bună impresiä, și era elegantă sêu chiar lücuosă, față ca locuințele șilerilorü din alte părți ale Germaniei, și potë servi de modelü.

Locuințele șilerilorü au constatü câte 1500 mărçî de familiä, cari dați cu 6% dobândă face 90 mărçî pe anü. Cu alte cuvinte are locuința cu 90 mărçî pe anü, pe cari trebuie sê-i plătëscă, și luändü familiä de 5 persöne adică pãrinții și 3 copii, decă dividänd 90 : 5 = 18, a decă chiriei de fie-care, decă dividänd 18 mărçî pe anü, cu multä eleganță și comoditate erau edificate grajdurile, mai cu sëmă celü de cai, cu încăperi pentru 40 cai, förte înaltü cu conductü de apă etc., deasupra căruia se aflau grânarele pentru cernerea, uscarea și conservarea semënțelorü de sfeclă, grău, mazëre ș a. — minunatü aerisite și întocmite, numai prea scumpe, căci singurü grajdulü de cai a constatü 32000 mărçî, adică cuartirulü unui singurü calü a constatü 800 mărçî, cari dați cu dobândă de 6% dau pe anü 48 mărçî camețe; pe când chiria casei unui omü constă numai 18 mărçî pe

anü, aceea a unui calü se urcă la 48 mărçî, o sumă destulü de însemnată, ba chiar o risipă curată. Risipa e și mai isbitöre la ochi, când veñi că tavanulü grajdului se urcă la 5 metri înălțime, încätü ușorü ar putë încăpea în elü două rënduri de cai, pusü nii asupra altora, și totü sê aibă aerü și lumină destulă.

Ceva mai potrivite și mai bine arangiate erau grajdurile de boi, nu așa de înalte, dăr cu destulă lumină și ventilațiä. Boii nu erau legați cu capulü cătră pãrete, ci cătră mijloculü grajdului, totü câte doue rënduri lațä în față, dër esele, cari servëu și pentru umblatulü cu nutrețü, erau destulü de tiapene și de largi, ca boii sê nu se potă ajunge cu capetele sêu împunge. La ușile grajdurilor de boi se aflau grămeșile de gunoiü, și acelea erau conservate după tôte regulile și cerințele sciinței și practici agricole moderne; adică pentru a nu muceșü sêu, prin presiune prea mare, a nu trece în stare de turbă sêu marecagiu, grămeșile de gunoiü nu erau mai înalte de 4—5 urme, ci erau förte lungi și late.

Gunoiulü cum ilü scotëu de sub vite ilü trăgeu pe o saniä cu doi boi pe grămadă, și acolo ilü tindëu egalü ca sê nu rămänă nicăiri dealü sêu gröpă, ca inträndü în elü aerulü sê-lü oxideze și descompunä. Pe lângă aceea la amëșü sêu în timpü de repausü, sloboșeu în fie-care și câteva pãrechî de boi, pe cari îi lăsau sê a-lerge încöce și încolo, ca sê-lü apese și bătucëscă deopotrivă în tôte părțile.

Fiindü prin acësta cu desevëșire orice intrare a aerului în gunoiü imposibilă, prin urmare și desvoltarea de gazuri și scăderea gunoiului va fi împedecatä sêu celü puținü redusă la unü minimum. Cu tôte acestea însă nu se mulțamëu, ci pentru a prinde orice cantitate minimă de azotü sêu de amoniacü ce s'ar desvolta, mai preserau în fiecare sêptëmănă de câte 2 ori și unü felü de sare brută dela Stassfurt numită „Kieserită“ asupra căreia voiu reveni mai târziu, și care atrage la sine azotulü și amoniaculü inträndü cu elü în nouë combinațiunü chimice. Pe timpulü verei preserau gunoiulü fermentatü pe deplinü cu o pătură de pãmëntü ca de două degete scutindu-lü astfel de arșița sörelui. De sine se înțelege că mustului din grajdü nu-i dădeau drumulü pe pörtă ca sê iasă din curte afară — cum faci de ordinarü agricultorii noșri, ci ilü întrebuintău pentru udatulü gunoiului pentru a i da umeșela necesară pentru fermentațiä (dobire). Cu unü cuvëntü, gunoiului îi dădeau adevërată îngrijire care o merită sê i-o dea ori și care plugarü harnicü, căci singurü în acela constă bogăția și sporulü ori decă nu sãrăcia și decăderea lui.

(Va urma.)

Din câmpulü pânei în Transilvania, Iulie 1887.

Doi Români se întëlniră în drumü, așa sê povestesc, și unulü dintre ei era orbü. Celü cu vedere ilü întrebă pe nefericitulü, că cine i-a causatü acelü rëu. Rëspunsulü fü de totü tristü, căci orbulü spuse cumcă fratele lui i-a scosü ochii.

Acëstă poveste imi veni în minte eri în 27 Iulie a. c. cu ocaziunea alegerei de notariu cercualü în comuna Benținți aparținëtoare de pretura Giögiului de josü în comitatulü Hunedörei.

Alegerea o-a condusü fisolgăbirëulü Sandor Lajos în modü arbitrarü după tipiculü turcescü îmbrăcatü în hainele șiovinismului modernü maghiarü.

Știu cumcă legile la noi în Ardealü numai într'atãta au valöre întru câtü potü sê ajute intereselorü unei minorități și anume puținilorü nemeși și proprietarilorü jidano-maghiari — mai departe li-se potë rupe gruma-

— Pot cuteza sê întrebü pe stăpânulü meu, pentru ce se gândesc astelü?

— Mi-a venitü o ideeä

— Ideile se legä, în situația în care se află Escelența Vöstră față cu Felice Badoer! observä Bartolomeo. — Ei bine, më gândeamü că tinërulü meu prietinü ese astelü în tôte serile. Umblä din casinü în casinü și potë și prin alte părți și abia la țiuä se întörce la gondola unde și-a lăsatü ömeni.

Sergentulü asculta. Incepea sê pricepä pentru ce fusese chematü în gondola stăpânului sêu.

— Nu te gândescü și tu totü ca mine, Bartolomeo, că într'o țerä, unde se jöcä așa de ușorü cu cuțitulü, o astelü de purtare este o nesocotiță mare? Nu știu pentru ce am presimțirea, că într'o nöpte prietinulü meu are sê fiä găsitü cu șese colli de fierü în inimă sub o pörtă! dîse podestatulü cu o negligență afectată.

— Și decă o astelü de nenorocire s'ar întâmpla înainte de logodnă, stăpânulü meu n'ar mai avë nevoieä sê cheltuiëscă sê de serbai, — dîse încetü sergentulü.

Podestatulü se uitä la Bartolomeo.

— Ești bäiatü deșteptü! îi dîse. — Poruncescë gondolierilorü sê te lase pe treptele palatului meu din Venetia. Nu trebuie sê vii cu mine în Padova.

— Și... când trebuie sê mai vedü pe Escelența Vöstră? întrebä sergentulü.

— Când vei avë sê-mi spui ceva nou despre tinërulü meu prietinü.

— Am înțelesü, stăpâne.

Stăpânulü și sluga nu mai schimbarä nici o vorbă până când se opri gondola în fața palatului Martinengo.

— Reușită bună, Bartolomeo! îi dîse podestatulü în momentulü când sergentulü sãrea pe cea din urmä treptă a scării de marmurä.

— Mulțumescü, stăpâne, më voiu sili sê te mulțumescü! rëspundë acesta.

— Și mormăi astelü pe când se depărta flotilä.

— Stăpânulü meu ar vrea ca sê facü eu singurü treba. Nu-i dreptü. Mai antëi că nu este darnicü... nu plătesce destulü de bine. Ce mi-a datü acum 16 ani pentru ca sê trimețü pe bëtãranulü Salvator sê spuë dracului tôte secretele pe cari le scia? Dece sechini de aur. Unü totatü întese nu se potë face ucigașü în prețulü östa. Aș! nu faci eu singurü și trebuie sê găsescü în Venetia vre-unü bäiatü bunü, care sê-mi dea ajutorü.

Astelü se gândea cinstitulü Bartolomeo pe când suia treptele peronului palatului Martinengo și încercä sê între pe țeșele despruse apă. Însë ușa acësta se deschidea în lipsa stăpânilorü. Sergentulü fü dër silitü sê-șî desprindä gondola și sê apuce pe unü canalü lateralü, care ducea la o salizzada, unde era ușa palatului pe care intrau slugile.

Nu se înoptase încă bine, când lui Bartolomeo, care mergea pe stradälä, i se părü că zãresce unü omü pitindu-se după unü colțü alü țidului. Bartolomeo s'apropiä și uitändu-se mai bine putü în sfërșitü se zãrescä pe omulü care se ferea de elü și-lü cunoscü.

— Este Pietro! dîse elü tare.

— Da, Pietro, fiulü bëtãranului Salvator pe care l'ai omoritü acum șaispreșce ani! îi șopti o voce în ureche.

Sergentulü înlema în locü. Câteva secunde nu putü

zului —căci mâna liberă domnesce în țară și ori ce vătămare s'eu neindreptățire a poporului autohton român a fi este prețuit de cercurile conducătoare cu merit patriotic maghiar. Este uricioasă această stare într-o țară poreclită constituțională și chiar și batjocurită cu nomenclatura de liberală, însă cele ce vi-le voi spune aici ne vor alina în gândul cumcă lucrul s'ar mări.

Solgăbiraiele caută a afla în juții comunale slugi, era în personalul notarilor de cerc spionii asupra tuturor mișcărilor poporului și inteligenței române. Ca să p'ată să-și ajungă aceste scopuri nemorale, la alegerile juțiilor în comune se comită cele mai grele abuzuri și cu puterea armată a gendarmilor, dați pe mâna lor se năbușesc voința poporului, și contra dorinței lui mai totdeauna se căpătuesc câte un perde veră de jude comunale în comunele române. Recurse contra abuzurilor solgăbirăesci sunt mazere pe p'arete.

La alegerea de notari comunali s'eu de cerc a început a se folosi o manevră din cele mai mișeșci, căci aci organul comitatensu are a eschide pe Românul inteligent dela puțința de a conduce cauzele comunelor române, și pe totu Românul inteligent ceva cu spirit mai independent, deși neofensiv, îl eschidă dela puțința de a trăi după învățătura sa, ca pe un „dacoromanist”.

Așa s'a întâmplat și eri în Benținți, unde prin intrigă și trădare a ajunsu notaru unu Unguru în sate românești. Pe neaoșul maghiar îl chiamă Răczkői și el are a mulțumi p'anea sa ticăloșiei unui Român Candin Cristea, notaru în Bozesci s'eu Bozeșu, care fiindu deja în post și dispunându de o stare destul de bună materială numai pro formă a candidat la postul de notaru în Benținți la comanda solgăbirăului, ca pe calea acesta să se p'ată eschide altu Român dela candidatura. Cu tôte că au fostu mai mulți Români concurenți la postul de notaru în Benținți, solgăbirăul dintre aceștia a candidat numai pe Cristea respingându pe aptul candidat Petru Truca v.-notaru în Romoșel, care era candidatul poporului.

Prin punerea arbitrară a 3 persoane în candidația, poporului i sa pusă călușul în gură și decâtu se alégă pe unu jidanu s'a alăturat la Unguru, căci Christea le spunea alegătorilor că elu numai de comediă s'a candidat aci.

Poftim caracteru! elu în interesul streinului se pune pedecă binelui altui Român, care s'a născutu cu elu într'o comună; și nu s'a rușinat a afirma față cu bărbați cari l'au interelat pentru acea purtare scandalosă, că de ce să ajungă Truca în unu astfel de post și nu unu Unguru.

Amaru lui și păcatu că s'a născutu și a mâncatu p'ane românească, și mai tristu este cumcă din sudorea românească s'a ridicatu la o stare avântioasă, ca apoi să devină s'erpă la sinul poporului.

Nu l'ăș fi crestatu pe jupânul Cristea atât de multu decât era acesta singurul casu din timpul presentu, căci elu este numai unu plagiatoru alu notarului din Techereu cu numele Rabotinu, care în anul trecut în comuna Almașulu mare pe lângă tótă buna sa stare materială de preste 80 de mii deveni instrumentu vilu în mâna solgăbirăului, și elu pr'n o asemenea candidare de comediă era ajutat a se eschide unu Român aptu dela candidare, și dete ajutorul celu mai mare solgăbirăului ca să-și scotă pe candidatul pseudo-maghiaru Orias.

Ce gândiți domnilor bocotani de notari, Cristea și Rabotinu? Ore averea d-vost'ra, câștigată din sudorea Românului, numai în forma acesta o sciți fructifica pen-

tru poporul din care v'ați născutu? V'ați făcutu arendași de notariate, ca să stricați fraților voștri cari totu atăta dreptu au a trăi în onesta muncă pe acestu pământu, ca câtu ambiloru ve compete.

Nu ar face altu Român ceea ce voi ați păcătuitu, și nici unulu din aspiranți la notariate nu ar fi în stare ca pașaportele de vite să le dea de vânzare la crășmariulu s'eu jidanu, precum face bocotanulu Rabutin în Techereu.

Vă strigă unu: „până aci și mai departe nu” căci de urgisire nu vă va mai mântu altceva, decâtu îndreptarea la o purtare mai bărbătească și românească.

Cnezu redivivus.

Raportu polițienesc. — Unu polițistu de aci, care deunăzile a escortat pe unu individ estradat în România, s'a îmbătat cu acea ocaziune pe drum spre Predelu așa de tare, încatu comise cele mai mari necuviințe și venise în conflict chiar cu soldații români dela graniță. Polițistulu a fostu datu afară din serviciu.

S'a găsitu alaltaru după amelu la 5 ore aprôpe de hotelulu No. 1 unu césornicu de aur de damă împreună cu lanțu de aur, césornicul se află la căpitanatul orașenesc (direcțiunea poliției.)

Ultime sciri.

Lucrările pentru fortificarea Bucureștilor foantéză forte repede, se crede după cum i se comunică „Corespondinței Politice” din Viena că ele voru fi terminate celu multu în timpu de patru ani. Construirea celor cinci forturi începute încă din anul trecut va fi gata anul acesta. S'a resolutu în modu definitiv și cestiunea armărei forturilor cu cupole, s'a semnat deja contractulu de furnisare cu firma germană Gruson. D'asemenea furnisarea șinelor pentru drumulu de feru, care să lege forturile între ele, s'a încredințat societăței Bochumer din Vestfalia.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.”)

VIENA, 5 Augustu. — „Neue Freie Presse” primesce din București scirea, că guvernulu bulgaru a ordonat renoirea Yachtului (vaporului) princiaru, care va pleca pe la sfârșitul lunei la Orșova spre a duce la Ruscicu pe prințulu de Coburg, fără a atinge România.

PARIS, 5 Augustu. — Președintele camerei Floquet declară într'o scrisore că se alătură, c'a fostu țiaristu, la omagiile aduse de presa francesă marelui țiaristu rusu Katkoff. A trimisulu la Moscova o telegramă de condolență și o cunună splendidă.

SOFIA, 5 Augustu. — După o declarațiune a guvernului, ziua sosirei prințului de Coburg nu e stabilită.

MALTA, 5 Augustu. — Alaltaru s'au ivitu două casuri de coleră.

DIVERSE.

Impăratulu și poetulu. — Dom Pedro alu Brasilei, care acum este la Parisu, e multu s'erbătorit acolo de presă. Nu s'a uitat minunata sa purtare față cu Victor Hugo acum 10 ani, când a fostu éraš în Parisu. Impăratulu a voit să cunoscă pe Victor Hugo la 1877,

Neisbutindu o întâlnire proiectată în senat, împăratulu se duse directu și fără nici o suită la locuința poetului. La intrare primele sale cuvinte au fostu: „Domnule Victor Hugo, fi binevoitor față cu mine, căci sunt cam perplexu.” Tocmai atunci apăruse „Arta de a fi bunicu,” una din cele mai plăcute colecțiuni de poezii ale lui Hugo, cartea cea dedicată nepotului și nepotei lui, George și Jeanne. Acela avea 11, acesta 9 ani. Dom Pedro, care cunoscea cartea și scia pe de rost unele poezii, ceru să fiă prezentat domnișorei Jeanne. Cei doi copii fură chemați. „Jeanne,” țise Hugo, „ți presentu pe împăratulu Brasilei.” — „Nu vrei să-mi dai o s'rutare, domnișoră?” întrebă Dom Pedro. Jeanne îi oferă fruntea. — „Nu așa,” țise împăratulu, „ci tu să mă s'eruți.” Atunci Jeanne îl îmbrățișă așa de strinsu, încatu Hugo țise ridându: „Nu cumva îți permiți luxulu de a sugruma pe unu împăratu?” Apoi veni rândulu lui George. — „Sire,” țise Hugo, „am onorea a presenta Majestății Vostre pe nepotulu meu George.” Dom Pedro netedi băiatulu bucele-i negre și răspuse: „Fetulu meu, aici e numai o majestate, care e aci,” arătându spre Hugo. Poetulu oferă împăratulu în daru unu exemplaru din „Arta de a fi bunicu.” — „Ce-mi vei scrie pe prima pagină?” întrebă împăratulu. — Numele vostru și pe alu meu, răspuse Hugo. Mai vorbiră multu astfel, împăratulu simplu, naturalu, amabilu și entusiastu pentru poetu, ér Victor Hugo ca unu oracul, anunțându sentințe cosmologice, ca din Olimp. Pe la amelu împăratulu plecă; ultimele cuvinte ale lui Victor Hugo fură: „Sire, sunteți unu cetățenu mare; sunteți unu nepotu alu lui Marcu Aureliu.” Don Pedro e de 62 de ani.

Jubileulu Papei. — O foia vienesă anunță, că de jubileulu s'eu sacerdotalu Papa va primi (de siguru că nu va refusa!) numeroșe daruri din Viena, între altele o cruce masivă, de aur, cu pietre scumpe, ce va costa 100.000 florini. La acestu sumă împăratulu a contribuit cu 20.000 florini și membrii aristocrației din Viena au adunat 80.000 florini. Impăratulu, căruia i s'a arătat modelulu crucei, a dispus să se facă ôrecare modificări

Inveninare de sânge. — Cetim în „Pesti Napló”: Unu neguțătoru de vite din comitatulu Nograd a perditu unu număr considerabil de vite, care i-au murit de unu morb epidemicu. Pentru a se despăgubi cel puțin în parte de paguba suferită, s'a pus cu ômenii săi din casă să desfacă seulu de pe cadavrele vitelor m'orte. S'era, după ce a isprăvit acestu lucru, a observat, că începe gâtulu a i se umfla. În ziua următoare gâtulu și capulu îi erau umflate până la deformare. Unu medicu chemat a constatat inveninare de sânge. După două zile de chinuri groznice bietulu omu muri. Se înțelege, că contactulu cu cadavrele i-a pricinuit infricșatul morb, de care a murit. Ceilalți, cari i-au stat întru ajutoru, încă sunt bolnavi. Nevestei sale i s'a amputat (taiat) o mână pentru a o mântu.

Importulu lânei țigăie și a pieilor. — Dela 1 Iulie n. a intrat în vîgore unu nou tarif pentru importulu lânei și a pieilor din porturile dunărene s'erbesci, bulgare și rusesi la Brașov, Sibiu, Sighișora, Ocna, Tergu-Mureșulu și Apahida. Tarifulu se p'ate vedé în biuroulu camerei de comerț și industriă din Brașov. Pentru a se evita neajunsuri, cercurile interesate se factu atente că transporturile să se predea cu scrisori de trăsură notându-se stațiunea de predare și de primire (d. e. Ismail-Brașov) și scriindu-se pe scrisore: „Pe temeulu tarifului prefăcutu din 1 Iulie 1887.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

face nici o mișcare și când putu avea curajulu să se uite împrejur, nu vedu nimic altă, decâtu o rochiă de femeia ori de călugăru care dispăru la colțulu stradelei.

Bartolomeo își strânse tôte puterile. Pentru a doua ôră își aducea ați aminte de bătrânulu pescaru. I se pără că avusesse numai o halucinația și, goninduși gândurile cari îl chinuiau, se îndreptă iute spre omulu care i se păruse lui că este Pietro.

Era Pietro, într'adeveru, fiulu lui Salvator, bărbatului Giovannei, tatălu Fiamettei!

Ce se făcuse elu din ziua când l'amă vedutu în coliba de pe lagune furându aurulu adus de tatălu s'eu? S'o spunem. D'ocamdată se făcu nevedutu o bucată de vreme. Însă când află că nevastă-sa Giovanna ajunsese doica fetei Adriaticei se hotărî să se folosescă de poziția ei ca să i stôrcă ceva parale. Se duse deci la palat. Giovanna, de frică să nu facă elu vre-unu scandalu, îi dete, ori de câte ori îi ceru, aprôpe totu ce câștiga.

Optu ani pe rând putu Pietro să trăiescă astfel după gustulu lui, încălzindu-se la sôre ziua, clevetindu pe unii și alții, batjocorindu pe senatori, când îi vedea trecându cu rochiile lor lungi de mêtase pe lespețile Piazzetei ori pe cheulu Robiloru, unde ședea Pietro de obicei. S'era se îmbăta în câte o cârciumă după Rialto ori era jefuit de pungașii din cârciumile din Ghetto.

Însă Giovanna murî de m'orte accidentală și Pietro nu mai avu de unde să ceră bani. Cum să trăiescă? Era prea târziu ca să se mai apuce de lucru. S'apoi noi îl cunoscem prea de multă vreme că nu-i plăcea munca. Pietro se făcu hoțu și nu trecu multu și se

duse de se făcu lopătaru — ocașu pe galerele Statului.

Ocupația acesta nefiindu nicicum pe gustulu s'eu, Pietro se gândi să jôce unu renghiu*) Serenisimei Republici, care-lu înrolase fără învoirea lui. Tilharulu găsi, chiar în ziua aceea, mijloculu să scape din arsenalu îmbrăcatu cu astupătoru de gauri la o corabiă și de câteva césuri vagabonda pe stradele Veneției căutându să mai seversescă vre-o tâlhăria, ca să p'ată ajunge mai departe. Vom vedé mai la vale că ce caută elu, trebuia să se ivescă curându.

Gândulu dântieului alu mișelului, când țări pe Bartolomeo, fuse că sergentulu să-lu ducă înapoi la arsenalu; de aceea, cu frica tuturor hoților când se vedu prinși, Pietro se aruncă la piciorle lui Bartolomeo țicându-i:

— Grația, domnule sergentu! Să nu mă predai!

— Drace! dér nici nu mă gândesc! răspuse Bartolomeo. — Din potrivă, vreu să-ți procuru unu refugiu și ceva de lucru.

Și plecă cu tâlharulu spre ușa palatului care se deschidea în stradela.

Când ajunseră ei la ușa asta unu călugăru bătrân tocmai eșia dintr'o casă vecină. Bartolomeo incremeni când îl vedu. Nu totu călugăru era îi șoptise adineori în ureche că elu omorise pe Salvatoru?

Și Pietro chiar, când vedu pe călugăru, sărî mai într'o parte ca să nu fiă vedutu.

— Cunosc pe călugăru? îl întrebă sergentulu.

*) A i-o face cuiva, a păcăli pe cineva, a'și răsbuna.

— Negreșitu! Cine din Veneția nu cunôșce pe reverendulu Jacop, starițulu ordinului Romualdinilor? răspunde Pietro.

Bartolomeo se mai liniști când audi numele acelu omu sfântu, care era forte popularu în Veneția. Cum putea unu omu așa de însemnat să se ocupe de ființa lui ticăloșă, ori de bătrânulu Salvatoru, care murise de mai bine de 16 ani?

A doua zi, pe s'era, gondolierulu Ricardo, care dormea de multă vreme în gondola lui legată la capulu Piazzetei, se deștepta tocmai la vreme ca s'auză bătându miețulu nopții!

— Miețulu nopți! — Își țise Ricardo. — Tocmai peste două ceasuri are să vie st'epânulu meu și până atunci eu am vreme să mă dau puțin jos să-mi mai desmoresc piciorle. Hei! Gubetta, îm! este cam frig, mă duc să dau o raită prin Procurății! țise elu scuturând pe camaradulu s'eu dinapoi ca să-lu deștepte.

— Bine! răspuse celălalt grăbindu-se să adormă ér.

Ricardo trecu Piazzetta și apucă pe pița St. Marcu cam pe dibuite. Era forte întunerecu și numai câteva p'articele din pița erau luminate cu lumini intermitente cari veneau din cele 3-4 casine ce mai erau deschise.

Tôte casinele acestea erau situate d'asupra vechilor-Procurății și Ricardo se preumbla pe sub Noile-Procurății.

Gondolierulu se plimba p'ote de o jumătate de césu p'acolo când audi deschidându-se o ferăstră dela unu casinu din față. Unu gentilmu t'eneru veni de se puse cu cotele pe ferăstră, însă fiindcă lumina nu-lu bătea în față, Ricardo nu-lu putu cunôșce. (Va urma.)

Cursul la borse de Viena din 4 Augustu st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item (e.g., Rentă de aur, Rentă de hârtie) and Price.

Table with 2 columns: Item (e.g., Bonuri croato-slavone, Despăgubire) and Price.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 19 Iulie st. v. 1887.

Table with 3 columns: Item (e.g., Renta română, Renta rom. amort.), Cump., and Vând.

Cursul pietei Braşov

din 5 Augustu st. n. 1887

Table with 3 columns: Item (e.g., Bancnote româneşti, Argint românesc), Cump., and Vând.

A V I S.

Aducă la cunoştinţa onor. publicu, că am asortat completă şi din nou depositul de stofe din magazinul de haine bărbăteşti...

Cu înaltă stimă B. Schwarze, Uliţa Vămei Nr. 11.

ABONAMENTE

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei luni, mai uşor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite exact arătându-se şi posta ultimă.

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription prices for Austro-Ungaria: pe trei luni (3 fl.), şese luni (6 fl.), unu anu (12 fl.).

Pentru România şi străinătate:

Table showing subscription prices for Romania and abroad: pe trei luni (10 franci), şese luni (20), unu anu (40).

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Iunie st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta şi pe linia Teiuş-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main sections: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuş-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuş. Each section contains train schedules with columns for station, train type, and time.

Nota: Orale de noapte sunt cele dintre liniile gróse.